

Tid Torsdagen den 15 oktober 2015, kl. 16.15 – 17.10
Plats Bolindersalen 9:035, Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4
Justerat Torsdagen den 29 oktober 2015
Anslaget Måndagen den 2 november 2015

Roger Mogert   Mikael Lind §§ 1-10, 12-52   Joel Laurén § 11, 53

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Roger Mogert (S), ordföranden

Annika Johansson Hansson (S)

Cecilia Obermüller (MP)

Martin Hansson (MP)

Sebastian Wiklund (V)

Mikael Lind (M)   §§ 1-10, 12-52

Joel Laurén (M)

Björn Ljung (FP)

Erik Slottnér (KD)

Tjänstgörande ersättare:

Jimmy Lindgren (S)   för Karin Gustafsson (S)

Berit Nyberg (S)   för Suleiman Said (S)

Arne Genschou (M)   för Joakim Larsson (M)

Harald Eriksson (M)   för Kristina Lutz (M)

Hans Breismar (M)   §§ 11, 53 för Mikael Lind (M)

Peter Backlund (FP)   § 53 för Björn Ljung (FP)

Ersättare:

Eva Risberg (S)

Ewa Larsson (MP)

Haval Murad (MP)

Hans Breismar (M)   §§ 1-10, 12-52

Peter Backlund (FP)   §§ 1-52

Christina Linderholm (C)

Tjänstemän:

Dessutom närvarade stadsbyggnadsdirektören Anette Scheibe Lorentzi, nämndsekreterare Jenny Holmberg och Joel Sand, borgarrådssekreterare Felix Antman Debels, samt stadsbyggnadskontorets avdelningschefer och handläggande tjänstemän i de aktuella ärendena.

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

---

§ 19**Riddaren 18 och 5, Östermalm, Dnr 2013-09412-54****Beslut**

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till detaljplan och överlämnar det till kommunfullmäktige för antagande.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 17 augusti 2015.
Bil § 20

Utlåtandet avser godkännande av förslag till detaljplan för del av Riddaren 18 och 5 i stadsdelen Östermalm.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP), Sebastian Wiklund (V) och Erik Slottnér (KD) föreslår (se beslutet).
- 2) Mikael Lind m.fl. (M) föreslår att stadsbyggnadsnämnden avslår kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

För Moderaterna är det viktigt att vi tar hand om det historiska Stockholm, dess kulturvärden och vackra stadsmiljö. Vi värnar stenstaden och dess äldre bebyggelse.

Samtidigt är det viktigt att vi också ser till det som gör Stockholm till Stockholm, stadens gröna och blå värden. Staden växer som aldrig förr och inte sedan 70-talet har det byggts så många nya bostäder. Med Moderaterna i majoritet färdigställdes närmare 39 000 nya bostäder 2006 – 2014. Den höga byggtakten behöver fortsätta, och helst öka. Men det måste göras med respekt till det gamla och till det gröna. Vår målsättning är att bygga 140 000 nya bostäder till 2030. Därför har vi också tagit fram rapporten *Bostadspotential i Stockholm*, som visar på att det är fullt möjligt utan att ta mer

än sju promille värdefull grönyta i anspråk. Och utan att lägga ned Bromma flygplats.

Detta anförde vi även i januari när ärendet senast var uppe för beslut i nämnden. Ärendet återremitterades då av majoriteten med uppmaningen att ta fram en miljökonsekvensanalys. Detta är nu gjort och har inte föranlett något reviderat ställningstagande från förvaltningens sida. Inte heller vi kan se att konsekvensanalysen medför något nytt i sak. Därvidlag kvarstår vår hållning att det i föreliggande ärende inte finns något som motiverar en rivning framför ett bevarande av byggnaden.

Vi ser hellre att man bevarar fasaden i gränden och istället utökar byggnadsvolymen på gården. Denna lösning har tidigare förordats och ansetts vara fullt möjlig att genomföra. Det är förvisso mer kostnadsdrivande än att bygga nytt, varför vi menar att en påbyggnad med ett par våningar ska kunna tillåtas.

- 3) Björn Ljung (FP) föreslår i första hand att stadsbyggnadsnämnden återremitterar ärendet.

Björn Ljung (FP) föreslår i andra hand att stadsbyggnadsnämnden avslår kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

1870-talshus ska inte rivas. Allt måste göras för att bevara historiskt unika hus. Det medför ett särskilt ansvar att vara fastighetsägare i Stockholms stenstad, fastigheterna och ägandet är en del av Stockholms historia.

Påtagliga förändringar av stenstaden i Stockholms innerstad bör ske med stor försiktighet och med omsorg om stadslandskapets helhetsverkan. Skälen till att inta en försiktig hållning ökar när bebyggelsen är synlig i gaturummet.

Föreliggande detaljplaneförslag föreslår exempelvis att gatuhuset inom Riddaren 18 mot Nybrogatan bevaras och att Stockholms stadsmuseums, Rådet till skydd för Stockholms skönhets och Länsstyrelsens invändningar mot den föreslagna höjden har hörsammats.

Den byggnad som sträcker sig utefter den gränd som öppnar sig in i kvarteret – mot den blivande Sofi Almquists plats –

föreslås dock rivas och ersättas med en ny byggnad. Byggnaden är redan idag synlig från Nybrogatan och kommer i och med att Sofi Almquists plats inrättas i än högre utsträckning bli en del av Nybrogatans gaturum. Det så kallade gårdshuset skall bevaras exteriört.

Den föreslagna lösningen med en nedsänkt trädgård på Sofi Almquists plats är inte lämplig. Den är ett främmande inslag i stenstadens karaktär och bör ersättas av en lösning i markplan som ger förutsättning för ett attraktivt stadsrum.

För Sofi Almquists plats finns ett förslag till etablerande av en unik underjordisk synagoga, ritad av prof Alfred Jacobi. Finansiering finns och planerna är i stort sett klara att sätta i sjön. Huvudman är stiftelsen Jeschurun. Huvuddelen av inredningen av synagogan (på väg att klassas som världsarv av UNESCO) räddades mirakulöst efter kristallnatten i Hamburg och smugglades till Sverige.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Roger Mogert m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP), Sebastian Wiklund (V) och Erik Slottnér (KD).

Reservation

Mikael Lind m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Björn Ljung (FP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP) och Sebastian Wiklund (V) enligt följande:

Projektet är ett väl designat och arkitektoniskt intressant förslag och utgör en rimlig kompromiss mellan bevarandesträvanden och projektekonomi. Det är för staden

viktigt att man är en pålitlig samarbetspartner, särskilt i de fall staden varit pådrivande. Att riva en byggnad från 1800-talet ska aldrig vara ett lätt beslut, men i detta fall anser nämnden att beslutet är godtagbart.

Stadsbyggnadsnämndens beslut i denna fråga skall inte ses som ett prejudikat.

Underrättelse

Kommunfullmäktige ska underrättas om beslutet.
